

Bilag til f. t. l. vedr. borgerlig straffelov.

Et flertal (Erik Andersen, Eefsen, Olafsson og Waaben) fraråder, at § 80 ændres som foreslået af arbejdsgruppen og af rådets mindretal. Man finder det uheldigt, at praktiske problemer vedrørende udmålingen i visse sager mod recidivister fører til ændringer i den principielle tilkendegivelse om strafudmåling i § 80, som ikke er beregnet på at løse sådanne problemer og næppe heller kan løse dem. Blandt de i § 80 nævnte individuelle forhold, som skal tages i betragtning ved siden af forbrydelsens grovhed og farlighed, er lovovertræderens foregående vandel med rette fremhævet. Det er et rigtigt princip, at retten må tage lovovertræderens foregående vandel i betragtning ved sanktionsvalg. § 80 tager ikke blot sigte på omstændigheder, der kan påvirke udmålingen i skærpente retning, men også på forhold, der taler til gunst for lovovertræderen. Det beror på rettens afgørelse, hvilken vægt den vil lægge på de anførte omstændigheder. Det må forekomme mindre velbegrunderet at svække indholdet af § 80 ved at fjerne henvisningen til foregående vandel, i særdeleshed da formålet ikke er at tage afstand fra det i bestemmelsen udtrykte almindelige princip, men at støtte en udvikling med hensyn til udmålingen i visse typer af sager. Efter flertallets opfattelse kan man fremme en ønskelig udvikling i retspraksis uden at benytte den fremgangsmåde at ændre § 80 og uden at give de vejledende synspunkter form af bemærkninger, der ledsager et forslag om lovændring. Således må en orientering af anklagemyndigheden og domstolene om de synspunkter, der har været fremført, bl. a. af straffelovrådet, antages at opfylde dette formål.

Vedrørende § 80 tilføjes, at flertallet har sympati for arbejdsgruppens forslag om at stryge henvisningen til „(lovovertræderens) for dagen lagte forbryderiske sindelag“. Man finder det imidlertid rettest, at spørgsmålet om en lovændring beror på en samlet bedømmelse af § 80 ved en senere lejlighed, hvor der er tid til at forberede en behandling af dette spørgsmål i forbindelse med en revision af straffelovens almindelige regler om strafnedsættelse, strafbortfald og gentagelsesvirkning.

Et mindretal (Brydensholt og Nordskov Nielsen) finder ingen betænkeligheder ved en ændring af straffelovens § 80 i den ret-

ning, som arbejdsgruppen har givet udtryk for. Man finder tværtimod at kunne anbefale en sådan ændring. Mindretallet lægger herved vægt på følgende:

Der er blandt rådets medlemmer enighed om, at recidiv hidtil er betragtet som en væsentlig udmålingsfaktor (ved siden af forbrydelsens grovhed), og at det må anses for ønskeligt, at der på dette punkt sker en ændring, som har et udgangspunkt i en udvikling, der allerede er i gang. For at sikre en mærkbar sænkning af udmålingsniveauet i disse sager anser mindretallet det for rigtigst, at denne udvikling får støtte i en lovgivningspolitisk beslutning, og en sådan beslutning opnås bedst gennem lovgivningsmagtens stillingtagen til et forslag om ændring af § 80 og bemærkningerne til et sådant forslag.

Mindretallet finder, at § 80 er udtryk for en rigtig opfattelse af, at strafudmålingen skal ske på grundlag af på den ene side en vurdering af lovovertrædelsen og på den anden side en vurdering af individuelle forhold hos lovovertræderen. Dette princip bør ikke ændres. Bestemmelsens formulering er imidlertid ikke særlig vellykket med hensyn til angivelse af relevante individuelle forhold. Man sigter herved ikke alene til det mindre heldige udtryk „hans for dagen lagte forbryderiske sindelag“, som arbejdsgruppen og flertallet også har peget på. Mindretallet finder det navnlig betænkeligt, at hensynet til den tidligere vandel har fået en særlig fremtrædende plads i bestemmelsen, samtidig med at denne undlader at nævne andre forhold, der tillægges og efter mindretallets opfattelse i fremtiden bør tillægges en mere væsentlig betydning ved strafudmålingen. Mindretallet sigter herved navnlig til, at bestemmelsens nuværende formulering ikke giver noget naturligt udgangspunkt for, at dårlige personlige eller sociale forhold, som ikke mindst for de traditionelle straffelovsovertrædelsers vedkommende er så hyppigt forekommende hos gerningsmændene, kan tages i betragtning som formildende omstændigheder. Som det fremgår af bemærkningerne foran s. 21, er der i straffelovrådet enighed om, at disse forhold bør tillægges væsentlig betydning, og mindretallet finder det, som anført, mest hensigtsmæssigt, at denne vurdering finder udtryk i en ændret formulering af straffelovens § 80.